

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

w sprawie **A. K.**

skazanego za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 6 kwietnia 2023 r.

z urzędu

o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 stycznia 2022 r., sygn. akt IV Ka 1709/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Stargardzie z dnia 9 lipca 2021 r., sygn. akt II K 721/20

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. wstrzymać wykonanie wobec A. K. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 stycznia 2022 r., sygn. akt IV Ka 1709/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Stargardzie z dnia 9 lipca 2021 r., sygn. akt II K 721/20,

2. na podstawie art. 275 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 532 § 2 k.p.k. oddać tego skazanego pod dozór Policji z obowiązkiem zgłaszania się do organu dozoru raz w tygodniu a nadto zakazać kontaktowania się z pokrzywdzonymi A. K.1. i A. Z. i zbliżania się do nich na odległość mniejszą niż 10m.

UZASADNIENIE

A. K. został oskarżony o to, że: w okresie od grudnia 2017 r., daty dokładnie nieustalonej do 26 stycznia 2020 r., w S., znęcał się fizycznie nad A. K.1. w ten sposób, że wszczynał awantury, podczas których wyzywał pokrzywdzoną słowami wulgarnymi i obelżywymi, upokarzał, popychał, szarpał za ubranie i włosy, wykręcał ręce, uderzał po twarzy oraz wbrew woli pokrzywdzonej, stosując wobec niej przemoc w postaci przytrzymywania rąk zmuszał do obcowania płciowego, a nadto znęcał się psychicznie nad pokrzywdzoną, izolując ją od rodziny i córek, ośmieszając możliwość korzystania z urządzeń gospodarstwa domowego, a także znęcał się fizycznie i psychicznie nad małoletnim A. Z., nieporadnym ze względu na wiek, w ten sposób, że wyzywał go używając słów wulgarnych i obelżywych, upokarzał, utrudniał korzystanie z osobistych rzeczy, szarpał, popychał, czym działał na szkodę A. K. i A. Z., tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 9 lipca 2021 r., o sygn. akt II K 721/20, Sąd Rejonowy w Stargardzie:

I. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuczonego mu czynu i za przestępstwo to na podstawie art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył okres zatrzymania oskarżonego od dnia 2.11.2020 r. godz. 12:10 do dnia 4.11.2020 r. godz. 11:30, przyjmując, że odpowiada 2 dniom pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego A. K. zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych A. K.1 i A. Z. na okres 4 lat na odległość mniejszą niż 10 metrów oraz zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym A. Z. przez okres 4 lat;

IV. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych kwoty po 2 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Apelację od tego orzeczenia wniósł zarówno oskarżyciel publiczny, jak i obrońca. Prokurator zarzucił rażącą niewspółmierność (łagodność) orzeczonej wobec oskarżonego kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego A. K. w złożonej apelacji sformułował zarzuty obrazy przepisów prawa procesowego, mogących mieć wpływ na treść wyroku: - art. 5 § 2 k.p.k.; art. 7 k.p.k.; art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k.; art. 410 k.p.k.; art. 424 § 2 k.p.k., a także zarzut rażącej niewspółmierności kary.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 24 stycznia 2022 r. o sygn. akt IV Ka 1709/21, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż w miejsce ustalenia, że oskarżony zmuszał pokrzywdzoną do obcowania płciowego ustalił, że co najmniej raz zmusił pokrzywdzoną do obcowania płciowego. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W dniu 1 lipca 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego, który zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. a także art. 457 § 3 k.p.k. W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w S. wniósł o jej oddalenie z uwagi na oczywistą bezzasadność.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt III KK 345/22.

W dniu 15 lutego 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 29 § 1 k.p.k., polegające na rozpoznaniu apelacji prokuratora i obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie z dnia 9 lipca 2021 r., sygn. akt II K 721/20 w składzie jednego sędziego, podczas gdy postępowanie przygotowawcze zakończono w formie śledztwa, a Sąd I instancji przypisał oskarżonemu popełnienie zarzucanego mu aktem oskarżenia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., zagrożonego karą do 12 lat pozbawienia wolności, co obligowało Sąd odwoławczy do orzekania w składzie trzech sędziów i spowodowało zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt III KK 72/23.

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt III KK 72/23, połączono do wspólnego rozpoznania obydwie kasacje.

W dniu 23 marca 2023 r. wpłynął wniosek konkubiny skazanego A. K. o wstrzymanie wykonania kary z uwagi na treść kasacji wywiedzionej przez Prokuratora Generalnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

W kasacji Prokurator Generalny podniósł zarzut zaistnienia uchybienia należącego do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych, określonych w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w postaci nienależytej obsady sądu odwoławczego

Na gruncie przedmiotowej sprawy już tylko pobieżna analiza zaskarżonego kasacją wyroku jednoznacznie wskazuje na zasadność zarzutu kasacji w wyżej omawianym zakresie, co powoduje potrzebę wstrzymania wykonania zaskarżonego nią wyroku. Sąd Okręgowy w Szczecinie rozpoznał bowiem apelacje stron w składzie jednego sędziego. Jak słusznie wskazał Prokurator Generalny w wywiedzionej kasacji – „przepis art. 29 § 1 k.p.k. wprowadza zasadę kolegiального orzekania sądu na rozprawie apelacyjnej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Wyjątki od tej reguły wskazane są w art. 449 § 2 k.p.k., w brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019.1694) oraz w art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COYID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2021.2095 tj.. z dnia 2021.11.22). Zgodnie z treścią pierwszego z powołanych przepisów, jeżeli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia oraz w sprawach z oskarżenia prywatnego, sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego. Stosownie natomiast do brzmienia art. 14fa ust. 1 powołanej ustawy z dnia 2 marca 2020 r. w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według

przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. Dla ustalenia składu sądu na rozprawie apelacyjnej w sprawach o czyny ścigane z oskarżenia publicznego znaczenie ma zatem to, w jakiej formie postępowanie przygotowawcze zostało zakończone, a nadto - w trakcie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w okresie roku po ich odwołaniu - także górna granica kary grożącej za przestępstwo, która, jeżeli przekracza 5 lat, obliuguje Sąd odwoławczy do rozpoznania złożonych środków odwoławczych w składzie określonym w treści art. 29 § 1 k.p.k.”.

Przekładając powyższe wywody na grunt sprawy niniejszej stwierdzić trzeba, że postępowanie przygotowawcze prowadzone było w formie śledztwa, zakończonego aktem oskarżenia przeciwko A. K. z zarzuceniem mu czynu z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Sąd Rejonowy w Stargardzie wyrokiem z dnia 9 lipca 2021 r., sygn. akt 721/20, skazał go na podstawie art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k., tj. przepisu o ustawowym zagrożeniu kara pozbawienia wolności od 2 do 12 lat. Wobec tego rację ma skarżący argumentując, że nie było podstaw do odstąpienia od reguły wyrażonej w art. 29 § 1 k.p.k., przewidującej rozpoznanie apelacji w składzie trzech sędziów. Trafny jest bowiem pogląd zaprezentowany w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r. I KZP 15/21, iż: „*Art. 14fa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.) dodanego przez art. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1023) nie stosuje się w przypadku, gdy w wyroku skazującym sądu pierwszej instancji przypisano oskarżonemu czyn spełniający znamiona typu czynu zabronionego zagrożonego karą pozbawienia wolności przekraczającą 5 lat*”.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy wstrzymał wykonanie wyroku wydanego wobec A. K. . Natomiast, mając na uwadze charakter czynów, za które A. K. został

skazany, należało, wstrzymując wykonanie wobec niego zaskarżonego kasacją wyroku, orzec jak w pkt.2 postanowienia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[SOP]

[ms]